

dr. Stjepan RAZUM, povjesničar i arhivist

Dr. Stjepan Razum pročelnik je odjela Nadbiskupskog arhiva u Zagrebu. Rođen je u Konščici i jedan je od šestero djece roditelja Mije i Dragice. Osnovnu šolu pohađao je u Svetom Martinu pod Okićem, a kao pitomac Nadbiskupskoga dječakoga sjemeništa polazio je klasičnu gimnaziju u Interdijecenskoj srednjoj školi za spremanje svećenika u Zagrebu nakon čega završava Katolički bogoslovni fakultet. Pokojni nadbiskup Franjo Kuharić zaredio ga je za svećenika 1986. Kao duhovni pomoćnik, kapelan, djelovao je tri godine u crkvi sv. Blaža u Zagrebu, a 1989. nadbiskup Kuharić ga je poslao na daljnji studij u Rim, gdje je studirao crkvenu povijest na Papinskom grgurovskom sveučilištu. Paralelno s time završio je i dvogodišnji studij arhivistike, diplomatike i paleografije pri Vatikanskom arhivu. Doktorat iz crkvene povijesti obranio je 1995. radnjom „Osvald Svetoladislavski, biskup zagrebački 1446.-1499,“ U Zagreb se vraća iste godine i počinje raditi u Nadbiskupskom arhivu.

VRIJEME JE DA SRUŠIMO VELIKOSRPSKI MIT O JASENOVCU

Nema dokaza za masovne ustaške zločine u Jasenovcu, ali ima za partizanske!

Piše: **ANDREA ČERNIVEC**

Na predstavljanju knjige Tomislava Vukovića 'Drugačija povijest' rekli ste da je povijest 20. stoljeća u Hrvatskoj potrebno iznova istraživati, počevši ispočetka. Znači li to da smo svi zatočnici lažne povijesti, posebice one o Drugom svjetskom ratu i nakon njega?

To je očividno. Zamislimo si slučaj, što i nije tako teško nakon haškoga suđenja, da sudac u nekom postupku prihvati optužbu kao konačnu istinu. To zasigurno ne bi bila objektivna istina, već pristrana istina jedne strane, u ovom slučaju optužbe. U Drugom svjetskom ratu, s našega hrvatskog stajališta, bile su u biti dvije strane, premda je bilo mnogo vojski i međusobnih neprijatelja. Jedna je strana bila za samostalnu Hrvatsku, za koju su se borili domobrani i ustaše, uz pomoć Nijemaca, a druga, protiv Hrvatske, među kojima su bili partizani, četnici, Talijani i drugi. Kao pobjednici izašli su na kraju rata partizani, pod vodstvom komunista. Ni prije rata, ni za vrijeme rata, niti su ustaše, niti partizani dobili mandat hrvatskoga naroda da ih vodi. I jedni i drugi su se nametnuli, jedni na početku, a drugi na kraju rata. Komunisti su doduše održali poslijeratne izbore, koje su dobili uz pomoć HSS-a, čije su čelnike neposredno pred izbore i nakon izbora pozatvarali i maknuli s javnosti. Nakon tih prvih izbora, sve do 1990. godina komunisti su držali vlast na diktatorski način, koristeći zastrašivanje, prisilu i torturu, tvarnu i duhovnu. Svi izbori poslije rata bili su farsa od izbora, jer su bili jednopartijski izbori. U takvom odnosu snaga, poslijeratni vlastodršci, hrvatski i jugoslavenski komunisti, morali su trajno

diskvalificirati svoje ratne protivnike i neprijatelje, kako im u mirnodobskim uvjetima ne bi postali suparnici i politički protivnici, jer su samo tako mogli zadržati vlast. Iz takve svoje nužde nametali su cijeloj javnosti svoju istinu o Drugom svjetskom ratu i o svojim neprijateljima, ponajprije o ustašama. Ako je blaženi Alojzije Stepinac u razgovoru s Josipom Brozom, početkom lipnja 1945. godine rekao da bi bilo dobro kad bi u novu vladu bili uključeni i pošteni ustaše, to znači da za Stepinca oni nisu bili koljači i zločinci, kao što ih je komunistička promičba prikazivala i još uvijek prikazuje u svim svojim javnim napisima, govorima i knjigama. Nema nikakve sumnje, da sve ono što smo tijekom školovanja do 1990. godine učili i naučili o Drugom svjetskom ratu jest jednostrana istina pobjednika, koji su imali potrebu ocrnjivati svoje protivnike i neprijatelje, a to su bili svi koji nisu bili u komunističkoj partiji, jer su jedino tako mogli nesmetano vladati „svojom“ državom.

Da se vratim na sliku s početka odgovora, u Hrvatskoj još uvijek traje sudski, znanstveni i svakovrsni drugi postupak borbe za konačnom istinom. Sudac još nije izrekao svoju presudu. Dugo je slušao optužbu, ali je red da i obrana kaže svoju riječ. To se sada događa. Dužnost je hrvatskih povjesničara, sveta dužnost cijeloga ovoga naraštaja, da kaže riječ obrane, jer je od strane komunističke optužbe optužena cjelina hrvatskoga naroda.

Nema zaokreta, treba samo reći istinu

Koliko je objektivno moguć takav radikalni zaokret u utvrđivanju istine s obzirom da ste i sami rekli da se istraživači pred tom zadaćom nalaze u poziciji Davida pred Golijatom?

To nije lagani posao, jer je u svijest i podsvijest hrvatskoga naroda, a i šire, usađen komunistički stereotip o tome kako su partizani i komunisti „dobre crvenkapice“, a ustaše i oni koji su se borili za Hrvatsku, „zli vukovi“, koljači, mračnjaci, teroristi, i tome slično. Metodološki gledano, nije potreban nikakav radikalni zaokret, već treba u javnost samo iznijeti istinu koja govori u korist Hrvatske i hrvatskoga naroda. Hrvatski narod, a nadasve hrvatski političari i svi hrvatski umnici moraju Hrvatsku staviti u središte svoga zanimanja i ona mora biti mjerilo svih naših zajedničkih pothvata. Samim time će sva ona „istina“, koja nije čest Hrvatsku, otpasti. Metodološki je to jasno, ali je u stvarnosti potrebno puno napora da istina dopre do svih ljudi i da postanu svjesni da su tijekom cijele svoje mladosti bili odgajani i oblikovani nezdravo i ideološki jednostrano. Povjesnička djela s takvim hrvatskim pristupom već postoje, ali se ona još nisu utkala u hrvatsku svijest.

Izjavili ste da je logor NDH Jasenovac jedan od lažnih mitova koji je stvorila komunistička propaganda. Što je zapravo istina o logoru Jasenovac, budući ste se i sami bavili tom temom?

Logor ili sabirno polje Jasenovac je tipičan primjer manipulacije kako bi manipulatori ostvarili svoj cilj. Kad govorimo o logoru Jasenovac, treba prije svega reći da on nije bio nikakva novost u praksi ratovanja. Prva sabirna polja ili logori dogodili su se u kolonijama i to za vrijeme kolonijalnih ratova. Prvo poznato sabirno

polje ustanovio je španjolski vojskovođa, pruskoga porijekla, Valerijan Weyler y Nicolau, kao upravitelj otoka Kube, 1896. godine. U pobuni protiv španjolske vlasti, odredio je da svi seljaci, koji ne žele biti smatrani pobunjenicima, imadu u roku od osam dana ući u utvrđena sabirna polja. Drugi slučaj sabirnog polja dogodio se na Filipinima. Pošto su sjedinjeni američki državljani oteli Španjolcima vlast na Filipinima, Emilio Aguinaldo pokrenuo je pobunu protiv sjedinjenih američkih državljana. Godine 1900. pobunjenici su poraženi, ali su i započeli gverilski rat. Tada su sjedinjeni američki državljani na otoku Mindano osnovali nekoliko sabirnih polja da bi u njima zaštitili narod koji nije pristajao uz pobunu. No, nijedan od ta dva navedena slučaja nije činjenici sabirnih polja nametnuo tako loš glas kao što su to učinili Englezi u Južnoafričkoj Republici. Pošto su pobunjeni seljaci Južnoafričke Republike sredinom 1900. bili poraženi i prešli u gverilski način ratovanja, engleske su čete krenule sa strategijom spaljene zemlje. Uništili su brojna seljačka imanja, te su zatvorili mnoge žene i djecu, koji su ostali bez krova, u sabirna polja, na brzinu napravljena od šatora i koliba. Po tom engleskom žalosnom postupku, sabirna su polja ušla u povijest s lošim glasom. Sabirna su polja postojala u I. svjetskom ratu, a za vrijeme II. svjetskoga rata otvorena su za vojnike u gotovo svim zemljama koje su bile uključene u rat. Dakle, Jasenovac nije bio nikakva iznimka.

Isto tako treba reći da su sabirna polja stvarnosti rata, a s ratom dolaze i mnoge teške posljedice. Sigurno je da se i u sabirnom polju u Jasenovcu događalo mnogo toga što je suprotno ljudskom dostojanstvu, što je ponižavalo čovjeka, što je nijekalo njegovu osobnost, što je ugrožavalo njegovu tjelesnu i duhovnu cjelovitost, dakle, događala su se i ubojstva. O tome svjedoče i tri nedavno objavljene knjige, Ante Cilige, Milka Riffera i Đorđe Miliše. Radi se o knjigama koje su davno napisane, ali budući da nisu Jasenovac prikazivale u sukladnosti s komunističkom promičbom, bile su zabranjene, pa su sada nanovo tiskane. Usprkos toga, njihovo čitanje traži veliku dozu kritičnosti. Dakle, Jasenovac nije bio polje sustavnog uništenja, već radni i privremeni (tranzitni) logor.

Treba otvoreno reći da su mit o Jasenovcu stvorili i podržavali srbski povjesničari, koji su to činili u službi velikosrbske politike, kako bi preko tog mita diskvalificirali Hrvate u vođenju svoje države, kako bi ih onemogućili za osamostaljenje i kako bi zapravo oni, velikosrbi vladali i u cijeloj Hrvatskoj. Tko god u Hrvatskoj danas podržava taj mit, a to su nažalost uvijek činili članovi SUBNOR-A, on puše u velikosrbski rog, on je u službi velikosrbske ideologije, koja i nakon Domovinskoga rata ne prestaje igrati svoje kolo.

Ustanova Jasenovac barata s 81.000 stradalih, ali bez podataka o stratištu

Postoje li dokazi o masovnom stradanju u logoru Jasenovac za bilo koji broj žrtava s kojim se barata u prošlih pola stojeća, a riječ je o 20, 30, 80 tisuća....? Jesu li dosadašnji povjesničari ikada potkrijepili te brojke s kojima se barata?

Višedesetljetnom promičbom jasenovačkoga mita dovedeni smo u stanje da mi danas moramo dokazivati da masovnog broja žrtava nije bilo, a oni koji su širili mit nemaju potrebe dokazivati ga. Do tog smo stanja došli protokom vremena. No,

činjenica je da je SUBNOR u tri navrata pokušao dokazati napuhane brojke masovno stradalih u Jasenovcu sustavnim iskapanjem žrtava 1961., 1964. i 1984. godine. Već kod prvih pokušaja nailazio je na žrtve komunističkoga terora, te nikada nije objavio rezultate takvog iskapanja. Naime, mnogi hrvatski vojnici završili su svoj križni put 1945. godine upravo na poljima oko Jasenovca i na obalama Save. Sjećam se da sam 1984. čitao u „Vjesniku“ kako je započelo novo iskapanje žrtava Jasenovca i da su na leševima našli ostatke odora hrvatske vojske. Novinar očito nije bio svjestan da to nije smio napisati, pa je odmah prekinuta predviđena nizanka o žrtvama Jasenovca, ali je prekinuto i iskapanje. Dakle, najosnovnija nam logika govori da bi ratni pobjednici, subnorovci iznijeli u javnost svoje rezultate da ih je bilo, a oni su ih tako goruće trebali kako bi potvrdili svoj napuhani mit. No, željkovanog rezultata nije bilo. Dakle, na Vaše pitanje, postoje li dokazi o masovnom stradanju u logoru Jasenovac, mogu reći dvojaki odgovor: dokaza o masovnom stradanju za vrijeme rata nema, jer da ih ima, komunistička vlast i osobito subnorovci bi ih hrvatskoj i svjetskoj javnosti već odavna predstavili, a za dokaz o masovnom stradanju nakon rata možemo reći samo neizravno upravo na temelju navedenoga iskapanja koje su provodili subnorovci, da ih ima, ali oni su uglavnom još uvijek pod zemljom.

Smatrate li da je brojka od više od 80 tisuća žrtava u Jasenovcu, a s kojom barata i Ustanova Jasenovac, istinita?

Radi se o brojci koja nije ništa drugo nego čisto pogađanje. U odnosu na tobožnjih 700.000 žrtava u Jasenovcu čime su nas desetljećima trovali velikosrbski ideolozi, brojka od 80.000 izgleda sasvim razumna. No, ni ona nema nikakvog uporišta u stvarnosti. U sabirnom polju Jasenovac vodila se uredna uprava, te je svaka osoba bila imenom i prezimenom zapisana, vodio se dnevnik o svim događajima u polju. Kada su partizani zauzeli logor, našli su i preuzeli svu logorsku dokumentaciju, koja je završila u Beogradu. Mi bismo na temelju tog gradiva mogli danas sasvim lagano ustanoviti i broj žrtava i sve ono što se u logoru događalo. No, dokumentacija se krije od javnosti. Zbog čega? Očito zbog toga što bi slika o logoru na temelju izvornih logorskih isprava i popisa logoraša bila sasvim drugačija od one koju nam servira velikosrbska ideologija.

Javna ustanova spomen-područje Jasenovac objavila je posljednjih godina popis od oko 81.000 jasenovačkih žrtava. U tom strašnom vihoru II. svjetskoga rata bilo je uistinu mnogo žrtava. I za ovu 81.000 može se reći da su u nekom smislu jasenovačke žrtve. No, to ne znači da su svoj život završile u Jasenovcu. S obzirom na to da su mnogi logoraši bili sprovedeni u logore u Njemačkoj, oni su svoj život završili u nekom njemačkom logoru, a broje se kao da su život završili u Jasenovcu. Uostalom to je vidljivo i iz nedostatka podatka o stratištu. Samo kod manjeg broja žrtava navedeno je mjesto stratišta, a kod većine ono nije navedeno. Osim toga, ne treba zaboraviti na poznatu svirepost pobjednika koji svoje vlastite zločine pripisuju svojim neprijateljima. To nije specifično obilježje samo partizanskih pobjednika. Tako su činili i danas čine KGB, CIA i sve druge ustanove u službi pobjednika. Zanimljivo je da srbski povjesničari koji se toliko trude oko pisanja o Jasenovcu, uobće se ne bave stradanjima na srbskom području, a njih je bilo. Znajući za takve

podmukle ratne i poratne igre, nemamo li pravo posumnjati da su žrtve nastale na području Srbije pripisane također Jasenovcu?!

Rekli ste da pojedinci i skupine odbacuju dio povijesti vlastite države? Na što ste konkretno mislili?

Hrvati imaju kao i svaki europski narod svoju lijevu i desnu sastojnicu ili političku opciju, koje su u povijesti međusobno ratovale, a danas su pozvane na demokratski način međusobno se nadopunjavati. Usprkos tome što sam politički državotvoran ili ako hoćemo, desno orijentiran, ja prihvaćam kao dio moje hrvatske prošlosti i Broza i Pribićevića i Račana i sve političare i politike lijeve orijentacije. Oni su jednostavno dio sveukupne hrvatske prošlosti. Čini mi se da većina državotvornih Hrvata nema poteškoće oko toga. No, svjedoci smo da lijevo orijentirani Hrvati nikako ne žele prihvatiti, npr. Pavelića i Nezavisnu Državu Hrvatsku kao dio hrvatske prošlosti. Za njih postoji samo ZAVNOH i ništa drugo. Dok god je jedan narod podijeljen s obzirom na svoju prošlost, dotle nema ni budućnosti. Prenašanje podijeljenosti iz prošlosti u sadašnjost čini da narod nije složan oko osnovnih i strateških načela svoga razvoja i svoje budućnosti. Istinitost toga je tako očevitna i u našoj političkoj svakidašnjici. Tek kad svaki Hrvat, ili barem hrvatsko političko vodstvo prihvati kao dio vlastite prošlosti i Broza i Pavelića i Tuđmana i Račana, tek tada ćemo biti sigurni i za svoju budućnost.

Srpski zločini nad Hrvatima i prije uspostave NDH

Kao tri neuralgične teme spomenuli ste Srb, Jasenovac i Glinu. O Jasenovcu ste nešto rekli, što je sa Srbom i Glinom.

Srb je hrvatsko mjesto u kojem se tamošnje srbsko pučanstvo pobunilo protiv hrvatske države. Tomislav Vuković je u svojoj, naprijed navedenoj knjizi, lijepo pokazao kako se tu radi uistinu o četničkoj pobuni mjesnog stanovništva, koje se nakon toga razvrstalo u dvije različite vojske, četničku i partizansku. Tijekom rata su ti isti četnici prešli na stranu partizana i nakon rata zauzeli visoke položaje u novostvorenoj državi, a svi kao članovi SUBNOR-a. Protiv nikoga nije vođen postupak i nitko nije kažnjen za učinjena zlodjela. Stoga je sasvim razumljivo da su subnorovci glavni agitatori u stvaranju protuhrvatskog mita kako bi sakrili svoja zlodjela.

Glina je također postala mitski pojam. Ona je velikosrbskoj ideologiji poslužila kako bi obtužila Hrvate, ne samo da su genocidni, već da ta genocidnost proizlazi iz njihove duhovnosti, iz pripadnosti Katoličkoj crkvi. Činjenica jest da se u Glini i oko Gline dogodilo zločina, ali te zločine treba staviti u povijesne okolnosti. Prije nego li je ustaška vlast uhitila i onda pobila Glinjane srbske narodnosti u svibnju 1941., a u kolovozu iste godine pripadnike srbske narodnosti u okolici Gline i na Kordunu, dogodili su se zločini koje su uzrokovale četničke skupine proizašle iz te narodnosti. Tu se opravdano može pitati, tko je prvi počeo?, o čemu dokumentirano piše Jure Krišto u svojoj knjizi „Sukob simbola“ (2001.). Kao odgovor na zakonske odredbe koje je donijela mlada Nezavisna Država Hrvatska u cilju obrane naroda i države,

javile su se četničke pobune diljem Hrvatske, u okolici Bjelovara, u mjestima oko Knina i Dervente, u Čapljini, Mostaru, Kiseljaku, Srijemskoj Mitrovici, i sve to u travnju 1941. U tim je pobunama ubijeno po više desetaka Hrvata, i katolika i muslimana. I svi ti zločini nad hrvatskim i muslimanskim pučanstvom bili su počinjeni prije bilo kojih žrtava pripadnika srbske manjine i prije nego li je na dotičnim područjima bila uspostavljena vlast NDH. Ne pokušavajući opravdavati ni jednu, ni drugu stranu koja je primjenjivala nasilje i ugrožavala živote nevinih ljudi, treba o svakom događaju ipak cjelovito prosuđivati i vidjeti što je bio uzrok, a što posljedica. U okolici Gline proliveno je mnogo nevine krvi, što je u nebo vapijući grijeh, ali on nikako ne može biti opravdanje velikosrbskoj politici koja ponovno i ponovno zloupotrebljava tu glinsku tragediju.

Srpska manjina i dalje u službi potkopavanja vlastite domovine Hrvatske

Kako uvjeriti hrvatske vlastodršce da su taoci lažne povijesti i da je potrebno srušiti lažne mitove te početi istraživanje ispočetka?

To je očevidno dugi i trajni posao svih nas, i nas povjesničara i vas novinara, i svih hrvatskih umnika. Čini mi se da današnjim političarima nedostaje svehrvatske širine i osnovno logičko zaključivanje. Ako je Hrvatski (državni) sabor donio odluku o 22. danu u mjesecu lipnju kao danu antifašističke borbe, u kojoj je odluci sudjelovala i lijeva politička opcija, kako onda razumjeti to da pripadnici te iste opcije slave 27. srpnja kao početak te borbe. Očito je da nemaju osjećaja za svoj hrvatski narod, a nedostaje im i logika. Sama pak srbska manjina takvim slavljinama ustraje u svojoj tragičnoj ulozi podrivavanja vlastite domovine Hrvatske. Pojedincima je u interesu da se svide srbskoj manjini, koja se nažalost nakon više stoljeća svoga boravka na hrvatskom tlu ne želi integrirati u cjelokupno hrvatsko narodnosno biće, pa na takav način ti pojedinci rade protiv vlastitoga naroda. No, vjerujem u pobjedu istine i pravde, što će se dogoditi samo ako će biti ljudi koji će ih zastupati i promicati.

Može li se uopće utvrditi istina, postoji li dokumentacija, konkretno o logoru Jasenovac, koja bi omogućila rasvjetljavanje dijela istine?

Objektivna istina postoji možda jedino kao teološki pojam. Naša ljudska istina uvijek je relativna stvarnost, no moramo nastojati da se u traženju istine približimo koliko je moguće toj objektivnoj istini. Da je to tako, najbolje svjedoči sudska praksa. Uvijek se govori da su sudovi neovisni i da je sudska presuda ogledalo konačne istine. A svi znamo kako sudovi, počevši od jugoslavensko-komunističkih do europsko-haških sude i donose presude u skladu s važećom politikom i vrijednosnim sustavom koji ta politika zastupa. Tako da nam presude nekog političkog sustava izgledaju kao ismijavanje istini, a ne utvrđivanje istine. Tu se, dakle, najbolje vidi koliko istina ovisi o ljudima i o njihovim osobnim stavovima. Kao vjernik znadem da je Bog konačna i objektivna istina. Kad čovjek odbaci Boga, onda je odbacio i počelo istine i gubi se u lažima ovosvjetskih moćnika.

Kao što sam već rekao, dokumentacija o logoru Jasenovac postoji, i ne samo o njemu, nego njegova dokumentacija. No, ona se danas još uvijek krije (navodno nije dostupna zbog NATOvog bombardiranja Beograda), jer nije u interesu velikosrbske politike da se proučava. Kad bi neki hrvatski povjesničari, kao što je npr. dr. Ivo Goldstein, uzeli u obzir samo tu činjenicu, to bi bilo dovoljno da pod upitnik stave sve ono što je pisano o Jasenovcu mimo te dokumentacije. No, i tim nekim hrvatskim povjesničarima nedostaje osnovno logičko zaključivanje.

Golstein upao u kolotečinu lijeve opcije

Dr. Ivo Goldstein je za Vaše teze rekao da su lažne i da ne postoje dokazi da su komunisti nakon ustaša držali logor Jasenovac. Kakav je Vaš komentar?

Poštujem dr. Ivu Golsteina, koji se smatra Židovom, ali ja ga smatram i Hrvatom, jer živi u Hrvatskoj i jer je u hrvatskoj povjesničkoj znanosti mnogo radio, bez obzira kako njegov rad neki ocjenjivali. Poznato nam je da Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti nema veliko mišljenje o njegovom povjesničkom radu, pa ga nije primila među svoje članove, no svejedno. Moja osnovna zamjerka njegovu radu je to što je njegov cjelokupni pristup hrvatskoj povijesti 20. stoljeća na tragu velikosrbske ideologije. On je, vjerojatno ni kriv ni dužan upao u kolotečinu lijeve političke opcije koja je imala potrebu uništavati vlastito hrvatsko bilo, jer pripadnici takve opcije misle da će mu biti bolje ako ne budu u službi hrvatske državnosti. I tu je vidljivi nedostatak osnovne logike, jer svakom članu neke zajednice bit će bolje, ako će cijeloj zajednici biti bolje. Ustrajavanjem na nekim tamnim trenucima nekog naroda (a koji ih nema?) nije doprinos rasti tom narodu, već njegovu umanjenju. Dr. Goldstein ustraje na preuveličavanju kod Hrvata nečega što je redovita pojava kod svih naroda. Zbog svega toga moje i njegove teze ne mogu se uskladiti. Što se tiče konkretno Jasenovca i njegova nijekanja poslijeratnoga logora, treba podsjetiti na leševe koje su subnorovci otkrili u svoja tri pokušaja iskapanja na području cijeloga logora, ali isto tako i na logor Staru Gradišku, koja je za vrijeme Nezavisne Države Hrvatske bila u sastavu sabirnog polja Jasenovac, a logor iliti KPD Stara Gradiška bio je otvoren i za vrijeme novonastale države Jugoslavije, što je svima poznato.

Za dom, spremni jedan od najljepših pozdrava

Smatrate li da je *Za dom, spremni* neprihvatljiv pozdrav i jesu li opravdane intervencije policije? Svjedoci smo tomu gotovo svake godine u Čavoglavama, a bilo je slučajeva i u drugim hrvatskim gardovima gdje su pojedinci uhićeni zbog ustaških ikonografija ili zbog pozdrava.

Naš se hrvatski narod služi različitim lijepim pozdravima, kršćanskim i domoljubnim. Pozdrav *Za dom spremni* je jedan od ljepših pozdrava. Kao i drugi narodi, i mi Hrvati riječju *dom* izražavamo cjelokupni sadržaj obiteljskog života, ali i svenarodnog, domovinskog života. Biti spreman za dom i domovinu žrtvovati se, boriti se, pa i poginuti, to je ono što se ovim pozdravom izražava. Ako taj pozdrav

nekome smeta, onda mu smeta obitelj kao takva, kao i domovina hrvatskoga naroda. Takvi bi očito željeli da nestane hrvatska obitelj i hrvatska domovina. No, to što neki politički krugovi u tom pozdravu vide prisjećanje na Nezavisnu Državu Hrvatsku, to je njihov problem, ali kojega bi se morali osloboditi. Zapravo radi se o tome da nam je komunistička ideologija nametnula da svu stvarnost moramo gledati s njezinih stajališta i njezinim naočalama, a to znači da sve ono što nije komunističko, mora nestati, jer navodno je zločinačko, ustaško, nazadno... To je najočitiiji primjer komunističke indoktrinacije. Zatiranje tog pozdrava u novije se vrijeme nastoji provoditi i sa stajališta svjetskoga globalizma i multinacionalnih poduzeća i trgovina, kojima nije u interesu da postoje svjesni i rodoljubni narodi i da postoje obitelji, koje su štit i obrana od njihovih manipulacija. O kad bi svaki Hrvat i Hrvatica rado upotrebljavao taj pozdrav, ili barem po njegovoj poruci živio, tada bi i naše hrvatsko gospodarstvo procvjetalo, jer bismo kupovali i trošili domaće, a ne uvozne proizvode. Ovaj bi pozdrav trebali koristiti nadasve naši hrvatski političari, koji po svojoj političkoj dužnosti moraju promicati dobro hrvatskoga doma i domovine. U tom bi slučaju gledali što je bolje za Hrvatsku, a ne za Europsku Uniju, tada bi u dvostranim odnosima s recimo Srbijom i Slovenijom gledali što je bolje za Hrvatsku, a ne kako se njima svidjeti. Očito je da živimo u vremenu nenarodnih vlasti, pa se ovaj pozdrav nikako ne uklapa u tu hrvatsku jadnu političku klimu, pa ga se nastoji ukloniti, pozivajući se opet na prošlost.

Hrvatski list, 9. kolovoza 2012.